

Keményesvidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP. (KISCEHL ÉS VIDÉKE) Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetés: 3 kor. Nagyodvára. 3 kor. —
Kiscehl, Magyar posta 474 — 70
Muss Gyula
Colindárok, Hódmezővásárhely, Szeged
Tel.: 32. Hódmezővásárhely, Szeged, Hódmezővásárhely

A milliárdok harca.

Valamikor régen, egy szép augusztó délelőttön egy előkelő angol ur nagyszobájába mélyeztetett kézzel azt mondta, hogy háború kell neki. Tőle, az ő szavától függött minden. A béke, Európa békés fejlődésének lehetősége, illetve háború, a pusztulás, a vérpaták, és eszrék sző morusza. Fájdalma nekí a háború kellett. És meg is mondta miért megy bele könnyű szívvel a háborúba. Mert csak győtesen kerülhet ki belőle. Páholyból fogja végig nézni az angol nemzet, miént marcanagolják asüt egymást Európa több népei, páholyból fogja nézni, és ahol kinyílik egy száj, amely elégedetlen meg vele lenni, azt a szájat betömi majd arannyal. Mert hiszen pénz van elég, és a háborút az nyeri meg, akinek az utolsó van a raktárában. És pedig nem lehet más, csak Anglia.

Hát ugy látják, hogy lehet más valaki is. Ha már Anglia akárhogy vonakodik is, kénytelen kiszállni a páholyból. A jogyé máshova szől. A földszintre. Vagy talán oda sem. Most már általános véd kötelezettség, kényszerorozás — tehát olyan szavak, amelyeket Angliában ki sem volt szabad ejteni! mindennaposokká lettek. A páholyból ki kellett szállni.

De az utolsó esztétgolyó göríás fénye is miatha keadene elromyocenni.

Igaza volt Greynek, est el kell ismerünk, a háború végére az utolsó esztétgolyó nagyon nagy hatással, talán döntő befolyással less, és Anglia mégis, vagy talán éppen azért fogja elveszíteni a világ háborút.

Ma már Anglia Amerikában keres kölcsönt, kapni azonban már nem kap, és a pénzérték is alacsonyabban áll, mint bármikor. Munk és Németországban pedig — ugy e nem kell mondanunk — keményebb feltételek tenyezők nem jut eszébe, hogy bárhol külföldön keresen kölcsönt.

Mi azt hitük, talán első napokban igaz is emlegettek, hogy a világháború a milliárdok harca lesz. És ime, most kiderült, hogy nem a milliók, hanem a milliárdok harca.

Es ahogy a milliók, amelyek mint kiderült kétebbirangú tényezők, a tulsó oldalra voltak nagyok számban, ugy milliárdok, ugy látják, minden nemzetgazdasság tudomány és megállapítás ellenére is mindlurkálnak nagyobb mértékben szendkezésre.

Legalább ezt bizonyítja a harmadik német hadikölcsön és a most lezáródott harmadik osztrák magyar hadikölcsön. Olyan összegeket eredményeztek, ezek a kölcsönök, amelyekre csak az számíthatott, aki a szövetséges népek áldozatkészségétől egészen közelről is-

merés. Az entente esetre sem.

De valószínűleg nem számítottak erre a semleges államok sem, amelyek egy része semlegességében is inkább az ententehoz húzott, mint hozzáuk.

Most azonban hadseregeink olyan valóban korszakalkotó sikereket arattak az utóbbi időben az egész vonalon, hogy ezek a sikerek és hadikölcsönök nagy szerű eredménye, ugy a semlegessékvő lemenyét, mint a tartózkodók szimpatiaját, valamint a végül győzelem napját felelő fordították.

Legnagyobb sikerük a most lezáródott harmadik osztrák magyar hadikölcsön.

Ki felelős a világháborúért?

A világháború kitörése óta isgatja a diplomáciát és az egész művelt világ köz véleményét az a kérdés, merz azok a felelős tényezők, amelyek a háború kitörésénél aktív szerepet játszottak, igen természetesen mindkét oldalról egymásra tolják ezt a nehéz és súlyos felelősséget. Mi tudjuk, hogy a világháborúért, annak felidéréséért kizárólag Anglia felelős és ezt a tudomásunkat szinte okmányyszerűleg tudjuk bizonyítani, azonban igen érdekes, hogy a felelősség kérdéséről miképen vélekednek az angolok.

Viszonyos fogalom.

Dr. Fenyő István ír.

Es aztán egészen másforma iroda, mint az én. Itt az irodavezetőhöz is három ajtón lehet csak hozzájutni. Az irodavezető aztán leülte mert a nagyságos képviselő úr tárgyal bent a kegyelmes urakkal. Leül hát és vár, amíg egyszer csak a fények kint a fejtől az ajtón. Kér valamit az irodavezetőtől. Ekkor veszi ki a kezét az ajtóból.

— Te vagy az, princikém? — szólít meg csodán. — És mit kérsz?

— Vezető uram, kérem a kegyelmes urak legértékesebb koponyáját? Kiszérje a kis szalonba a kolléga urak. Kezves princikém — fordult vendégéhez a vezető ur. — A kegyelmes urakat egye meg őket a fene, utaszkodom én a te szolgálatodra állók: mert a fene megölné az én szót, hogy a vezető figyelmet felhívja — becsü letaszavamra gondolom, nagyobb megdöbbentés nekem a te látogatásod, mint a kegyelmes uraké, hogy a fene egye meg őket.

As irodavezető aztán kellő tisztelettel bevezette a „princikém” a szalonba. Princikém hívta, csodán.

hogy a fizetést huzta, mert dolgozni nem szeretett, ami előnyre szolgált különben ugy a felelőnek, mint az irodának, mert amit csinált ugyis hasznavehetően rossz volt. És mennyire vitte az az ember! As irodavezető kérdésére náki a nagyagor úrnak. A kegyelmes urak egy cu korgyart létenének és az egésznek a lelke a képviselő ur, ő tart az ügyben és az egyik isgatógó, ugra 50 ezer koronával besporoduk az evj. Jördelme...

A princikém az nem csodálkozott, so nem maragodott. Mi képe hozzá, hogy menzi a jövendőbe. A csodálkozástól már rég le szokott.

Vágra kijött a képviselő.

— No, csakhogy szabadultam esztől. Fogalmad sincs, hogy felelősséget visel. De tudod, kőser deki dolog, fény kerületi érdek, egyszóval politikai érdek a háta mögött, hogy hogy vissza nem utasítható a kertumi érdekekben.

— Ast hittem, hogy nem is érdeklődöl a politika iránt, már évek óta nem hallottam, hogy felszóllaltál volna.

— Barátom, ebben az országban csak a hallgatás ékesen szől. Mióta hallgatok, mindent ki tudok eszkesztet a kormánytól és annyi a dolgom, hogy már kergetem magamról a kisseket. Édes letenem, a rongyes szomszéd

kék! a sok létán-fatás, az ostoba bukák! nekem szemből olyan plasztikusnak, ahol vagyok urak és üvegok. És kőser volt. És az jó, est megcsinálom és kőser is.

Kérek perze, hallgatok kőser. Nem kérek de hallgatok. Beeszek a fene, megmunkáltam a nevesek, hogy kősereserem, de a népen kívül semkiesem hallgatok a szavamra. Most hallgatok én még a kegyelmes urak is hoztam járnak és amellett egyetértek meggyőződésemet sem hallgatok, egyetlen célvetem az felelősségem. De édes princikém

— Kedves Barátom, az általános elhatároztát hitte ellenem az árszeret, az képviselő. En bizony a mult havi részletet nem hoztam be. Irtnai. sőt most sincs. Arra akarok kőser, mi veskedjél ehalasztani az árszeret.

— De lelé! ... Hát ennyire vagy princikém? Ötven koronát nem tudsz fizetni az ár verneke... Te a legnagyobb elméje csak az országának, milyen fényes karriert csinálhattál volna. De ugy látják éhbetetlen vagy öregem pedig hisz képviselő is voltál... éhbetetlen vagy nagyon nyugtalan...

Lehet, s a fájaj, hogy nem tudok kékesen szőlőben hallgatni. De hied el, eddig még as sem tanultam meg kedvemre, hogy kékesen szől

A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” legutóbb egy cikket közölt amelyet A. G. Gardiner, a Daily News és Leader kiadója 1914 aug. 1-én írt, és amely cikk azt bizonyítja, hogy még néhány nappal a háború kitörése előtt is voltak emberek, akik a nemzetközi külpolitikai helyzetet elfogulatlanul ítélték meg.

As eredeti cikk címe volt: „Miért nem szabad hadat viselnünk?”

— Minden ország boldogsága — mondta a cikk — milliók sorsa és egy embernek, az orosz cárnak kezében van. Oroszország az az állam, amelyért nekünk véreznünk szabad? Tegyük meg Orosz országot Európa és Asia urává? Ez a kérdés. Mert igaz, hogy az orosz cár kezében van a mérleg, de viszont az orosz cár a mi kezünkben van és végső fórumként nekünk kell döntenünk, hogy Európát elárassza-e a vér, vagy sem. A lapok mai számában egy Reuter-jelentés található pétervári keltezéssel:

„A helyzet nem hajlott a béke felé. A brit flotta elindulása Portlandból mély hatást tett és Japan birtátsáival egybevetve megerősítette Oroszországot abban az elhatározásában, hogy szilárdan fog állni agyul mellett.”

Mintka villámfény világitaná meg az egész helyzetet. Látjuk a cárt kezével a mérlegen, Angliára pillantva, ahol valami bizonyosságot keres, amelyre szüksége van. Ha Anglia azt mondja, hogy saját veszélyére és kockázatára bilyentet ki a mérleg nyelvét, akkor nem fogja kibilyenteni. Azt mondják nekünk, hogy Német országot felbátorítjuk, ha átlátja, hogy nem kell vetnünk is számolnia. De most nem Németországról van szó, hanem ki sárólág Oroszországról. Ami a Szerbiával való vitát illeti, nem szimpatizálhatunk Szerbiával. A trónörökös és felesége megölése hideg és brutális gasztet volt, egy ésszesen kivés gyűlölet, amelyet nagy gondal és meggondoltsággal készítettek elő és amelyet egész Szerbia inspirált. A gyilkosság volt a csúcspontja annak a már régóta folyó akciónak, amelynek célja az volt, hogy Ausztria-Magyarország szílv

jalt lánadába kergessék. Nem védjük az államunk feltételeit de senkisek meg tud hatja, hogy Szerbia provokált és hogy Ausztria Magyarországnak joga volt a gonosztevőkkel szemben szigorú feltételeket szabni. Ha semmi baj sem lett volna, ha Szerbia és az osztrák-magyar monarchia izolált volna. Azonban Szerbiát most védeni fogjuk egy európai háború árán is. Mert Szerbia Oroszország szövetséges volt Belgrádban működött a legelősebb, legel szántabb orosz diplomata, és Belgrádon keresztül akarja Oroszország megszerzeni magának az egyeduralmat Oroszország fölött. Van valami érdekünk, hogy ebben Oroszország segítségére legyünk. Ha Németországot elbuktatnók és Oroszországot Európa és Asia diktátorává tennők, ez a nyugati kultúra és civilizációra a leg nagyobb ve zedelmst jelentené. Visszaesést jelentene a barbarizmusba és a vak babona és tudatlanság győzelmét a felvilágosult szellemi élet felett. Csak a mi semlegességünk menthető meg Európát a borzalmas romlástól, amelytől fél. Tegyük semlegességi nyilatkozatot, es még az egyetlen eszköz, egyéb már nincs. Mondjuk ki, hogy amíg angol érdekek nem sérteinek meg, mi a háborúban nem veszünk részt, hogy Szerbiáért és az orosz cárt egy csépp angol vér se folyjon el, hogy egyetlen érdekünk és kötelességünk országunk érdekeinek és békéjének megvédése. Ha ezt kijelentjük, akkor még Európát az utolsó pillanatban vissza tudjuk tartani a háborútól. Megmenthetjük a békét. Ha kijelentjük a cárnak, hogy háborúját egyedül kell vé gigküzdenie és a következményeket is magának kell viselnie. Ha az angol kormány ezt megteszi, akkor az emberiség nek olyan szolgálatot tesz, amelykes ha sonlót nem jegyes fel a történelem. Ha nem teszi, magára vonja az emberiség átkát, amelyet nemzedékek fognak meg sínyleni.”

Est angol ember írta, a háború első napján. Fehát ki felelős a háborúért?

Szivar, cigareta kelt katonáinknak.

A háború vaspörtyűje nemcsak a frontokon mával csodákat, itthon is nagy dolgokat teremt, egyé Kovácsolja a szivart, Mintha egyetlen szivból állana az egész nemzet, oly megértő szeretettel, oly egyakarata lelkesedéssel teszi magáévá mindenki az országban a Hadszolgálat Hivatalnak a Vöröskeresztnek azt az együttes aktióját, amely a harctéren küzdő katonáinkat eszt Karácsony ünnepeére az ajándékok egész halmozásával akarja ellárasztani.

A siker már most is biztosítottnak látszik, hazafias, áldozatos társadalmunk lehetővé teszi katonáink megajándékozását, a mozgalom vezetősége pedig gondoskodik arról, hogy az ajándékok értékes, hasznos, kedves, szükséges, szóval valóban érdemes ajándékok legyenek. A harctéri ajándékoknak — nagyon helyesen — jelentős kegy részét fogják képezni a szivarok és cigaretták, azok a dolgok, amelyek katonáinknak közismerten a legkedvesebb élvezetet nyújtják.

Fehát nagymennyiségű dohányozásra van szükség! A karácsonyi ajándékozás aktiójának vezetősége a cél elérésére egy nagyon egyszerű, könnyű és senki nek sem kellemetlenkedő módot talált. Az ország összes dohánytönszékében 1, 2 és 10 filléres játékosysági bélyegeket helyeztet el és ezeknek tatarás szerint mennyiségben vásárlására minden egyes vevőjének figyelmét felhívja a tönszék. Most tehát nem azt kívánják tőlünk, — mint a tusteleen napon — hogy mondjunk le egy időre a dohányzásról, csak azt kéri a frontok szilárd vasúve mögött füstölő főrlaktól, hogy szivar és cigarettát vásárlásaiknál gondoljanak szeretettel arra a sok száz ezer katonára is, akiknek szenvedéseik és fáradaimuk közepette oly nagy örömet okozna, ha csak is dohányoshatásának és ehhez csak juthatnak hozzá, ha mi juttatjuk azivarjainkból, cigarettáinkból.

Ión beszéljek, a halgattat meg már, ugy látszik sohasem fogom meg tannini.

— Es engem tartottál te számárnak princ Valld meg, hogy engem tartottál a legnagyobb számárnak.

— Fiam, a számár is csak viszonyos fogam. Lehet valaki jogi dolgokban számár de, elősznagu fiatalis, lehet valaki egy könyv olvasásánál estobe és tud olvasni az emberekben. En legfeljebb arra nézve tartottalak számárnak, emt nálam csináltál. Amit most csinálás az igen okos dolog lehet.

— Helyes. Ezt az aranymondást felírom ma gannak. En vagy tin ilyen mondást jegyestem fel a tiszdtől és felhasználom őket mindennap és gpiat tart okos embernek a minisztertől min denki. De én ennél a tinnél nem is tudok többet. Lédd, málad az a híba, hogy ennél többet tudsz.

— De kérlek, az árverés...
— Igen?... Tudod én az ilyen praxist fogok itt apró uszora vagy nem aváltéskákat perelni meg exekválni? Az Ryan fajta praxist egészen feladtam. Es az egy maradt a nyekawon, nem szabadulhattam tőle mert pénsem van benne, hát muszáj. De nagyon szeretnék esztől megszabadulni... ezért sürgettem dolgaidat. De természetesen nekod megadom a

haladékok. A költséget majd rendem el az iródtában a személyzetrel, tudod, nem ak... emberekkel elszámolásban állam!

Halál a völgyben.

„Ott lenn a völgyben...
Ott lenn a völgyben nyíll a szivarról.
Ciklámén illat száll felém...
S mire felér a hegytetőre...
Muskáti illat lesz belőle...
... Vagy álmodom csak én?”

Orvos ur — orvost — halva...
Végem adóját bíri az élt.
Szabad mezőség habos vátém
Végig örömmel — haj, soha' nincsi!
Orvos ur — orvost — bezzar...
Lelekem sirt, fekete fátoly.
... Nyílik az égnek kék ho...
Ittasulok a menny sugarától
Két hieri gyermek gömbölyű karja
Összetanódik a vállaimon...
Eden anyámnak dajkai dalja
Végig muszáll az álmaimon..

Orvos ur — orvost — halva...
Hozám tapad az orvost, az edes...
S én oda ünök halt berattal
Szerelemleke bá melegéhes...

Ott lenn a völgyben...
Ott lenn a völgyben nyíll a szivarról.
Ciklámén illat száll felém...
S mire felér a hegytetőre —
Muskáti illat lesz belőle...
... Vagy álmodom csak én?”

Hol a hegyeken örök hó regyeg...
Fényesebbes, mint főt a csillagok =
Képr muszállák kint, kint...
— Hol a halálnak dus kalász tesem
Mehalt egy sápadt katona.

Ott lenn a völgyben, hol sirta áll...
Ott lenn a völgyben nyíll a szivarról.
Ciklámén illat száll felém...
S a kis koremtus oda évre
A jó letenko rája esztől...
S a tulvilági, tiszta esztől
Muskáti illat lesz belőle.
Hogy annak, aki ott lenn álmodik;
Könnyebb legyen a szemfedője.

Veszprém város és vidéke legelőcsőbb bevásárlási forrása.

Uj. STREET SAMUEL Kossuth Lajos-utca 1. (Takarékpénztár palota)

Őszi és téli Costüm kelmék igen nagy választékban a legújabb sminkekben kaphatók. Vácon, sifon kanavám, paplan a legelőcsőbb napi áron.

KURTZ GYULA

VEZSPREMIEN-PAPAN
Uj és használt
zongora, pianino, harmonium és cim-
balek raktárán.

Kolozsónészek, javítás és hangolások
helyben és vidéken is teljesítettek.
Avált házaszerők nyakart házasorítottak

**Az Elő Magyar Általános Bizto-
sító Társaság**

veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési-, hal-
omst-, marvatosági-, élet- és já-
radék-biztosításokat. A társaság
a legrégibb és legnagyobb ma-
gyar biztosító intézet; biztosítéki
alapjai meghaladják a 210 millió
kronát s így minden tekintet-
ben a legnagyobb biztonságot
nyújtják.

irodahelység: Szabad-utca 3.
földszint.

Képviseli: **Suly László**

üzlesek, eszes hivatalban, jutányos
áron szállít mindenneműt

nyomtatványt

... HIGIÉNIAK ÉLETMENTŐI

**„SZANITÉC”
TETUPOR**

Legbiztosabb szer a kifűt-
és tifusz terjesztő ruhatet-
vek ellen.

Gyógytársaiiban, drogériákban már mint évek
szori ósmag terak a címet kell ráírni kaphat
1 kronát. Kérünk azonban határozottan „San-
nitéc”-port, mert mint minden jónak, ennek is
saját előny vársága. A bol nem volna kapható
oda 8 dobozt minél-tille híd Anbar országban
Mabtes

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.

„Vöcsömarty”-könyvnyomda
Beverer

... a kiadóhivatal...
... a legelőcsőbb napi áron...